

# **APUSTUL SAN PABLUM KAY PUNTA KARTATA KACH'ARQAN TIMUTIYUMAN (1 TIMUTIYU)**

**¿Pitaq karqan San Pabluga?** Liyishunllapa chay punta parti Rrumanusta, masta yach'ananchiq San Pablupaq.

**¿Pitaq karqan Timutiyuqa?** Payqam wambra runa kaptinraq, Jisukristupaq yach'achikunan numbrarqanllapa. (Liyishun Ichus 16.1-3.) Pablugaq Timutiyuqaqa riqsirqan chay llaqta Listra shutiqpi. Timutiyuqa taytanqam nasyun Grisyamanda karqan. Piru mamanqam Isrrayilmanda karqan. Timutiyuqa maman agwilambismi Jisukristupi kriyiqkuna karqanllapa. Chaymi Timutiyuqaqa Jisukristupaq yach'achishqallapa karqan takshita kashqanmandapacha. Timutiyuqam Pablupa pullan puriq, Jisukristupaq yach'achikushpa. Chayshinam ishkandin ch'ayarqanllapa Ifisu llaqtaman. Chay atun llaqtapim Pabluga Jisukristupaq achka tyimputa yach'achikurqan. Chaymandaqam Pabluga suq lugarmanna munashpa riyta, Timutiyuqana دچارqan chay Ifisupi, kriyiq masingunata yach'achinambaq. Masta yach'ananchiq Timutiyuqaq, liyishunllapa: Ichus 17.14-15; 18.5; 19.22; 2 Timutiyu 1.5; 3.15; Filipinsis 2.19-22; Ibriyus 13.23.

**¿Imaraykum iskibrirqan kay librutaqa?** Pablugaq suq lugarkunapi Jisukristupaq

yach'achikushpapis, mana nunka Timutiyutaqa qonqarqanchu. Chaymi kay kartataqa iskirirqan Timutiyuta kunashpa, yach'achikushpa, allita kwidanambaq kriyiq masingunata.

**¿Imapaqmi yach'achiwanchiqllapa kay libruqa?** Pabluqam kay kartapiqa ancha kunarqan kayshina:

1 *Tim 1.1-20* niwanchiqllapa Pablu Timutiyuta kunashqambaq, mana baliq yach'achikuqkuna ama ingañanambaqllapa.

1 *Tim 2.1-15* niwanchiq, Dyusman mañakushpa, shumaqta adurananchiq.

1 *Tim 3.1-16* niwanchiq, kriyiq masinchiqkunapa kamachikuqninguna kayshina kawsanqallapa, nishpa.

1 *Tim 4.1-16* niwanchiq, wakinqam Jisukristumanda rinllapa akrakaq; piru Jisukristupaq yach'achikuqkunaqa allita rurashpa, kawsanqallapa, nishpa.

1 *Tim 5.1-25* niwanchiq, biyudakunata yanapananchiq, yach'achikuqkunata shumaqta kasunanchiq.

1 *Tim 6.1-21* niwanchiq, Tayta Dyuspi allita yuyakushpa, imanchiq kaqwan kuntintakashpa, dyabluta binsinanchiq.

### *Pablum napaykurqan Timutiyuta*

<sup>1-2</sup> Kuyashqay Timutiyitu, noqa Pablum kay kartata iskibrishpa kach'ayki. Chaqa Washadurninchiq Dyus, Churin Jisukristuwanmi akrawashpa, kamachiwarqan, paypa apustulnin kanaypaq. Chay Siñurninchiqpi yuyakushun: Paymi washawanchiq, nishpa. Chaymi

qamqa Timutiyitu, Siñurninchiq Jisukristupi allipta kriyishqaykirayku, noqapa lijitimu wambrayshina kangi. Chaymi kananqa ishibriyki kay kartata. Taytanchiq Dyusman Churin Jisukristumambis mañakuni, llakipashushpa, tukuy imapi yanapashunan, ama nimata manchashpachu, ashwan kushikushpa kawsanaykipaq.

*Llullakuqkunata ama kriyiyllapachu*

<sup>3</sup> Manchu Timutiyu, Masiduña llaqtaman rinay diyaqa rrugashurqaq, chay Ifisu llaqtapi kidanaykipaq, kriyiq masinchiqkunata kwidashpa. Chaqa chaypim nishurqaq chay wakin runakunata kamachinayki, ama suq laya duktrinakunata yach'achikunan.

<sup>4</sup> Kayshinapis kunay paykunata, ama ancha yuyananllapa yanqa mana ushyakaq isturyakunapi, ni unay agwilungunapa shutingunapi. Chaqa yumbay chaykunaqam yanqa anyanakunanchiqlla balin. Manam ni ashrita yanapawanchiqchu, allita kriyishpa, Dyus munashqanda rurananchiqllapaqa.

<sup>5</sup> Chayshinam kamachiykillapa, ama nima maluta rurashpa, ashwan limpyu shunqoyuq kashpa, Dyuspi allipta kriyishpa, suqwan suqwan kuyanakunayki.

<sup>6</sup> Piru wakingunaqam kay allin yuyaykunata dijashpa, paykunapura yanqa anyanakunllapa.

<sup>7</sup> Chaqa munanllapam ancha yach'ayniyuq kayta, Dyus nishqanda yach'achikunan. Piru manam intyandinllapachu ni paykuna kikin yach'achikushqanda.

<sup>8</sup> Piru noqanchiqqam yach'anchiq: Dyuspa liyningunam ancha allin, pay munashqanshina chay liyningunata intyindiptinchiq, nishpa.

<sup>9</sup> Chayri allita intyindishun: Dyusqam mana rurarqanchu chay liyningunataqa, allin runakunata kastigananqa. Ashwanmi liyningunata rurashpaqa, kamachikurqan kastigananllapa wapu rrispundungunata, mana uyakuqkunata, Dyusta mana aduraqkunata, uchayuqkunata, Dyusta burlaqkunata, allin duktrinata kuntraqkunata, taytanda mamanda wanchiqkunata, yumbay matansyirukunata,

<sup>10</sup> chay mana rrispitunwan puñuqkunata, ullqopura warminwanshina puñuqkunata, runa masinda suwakushpa randikuqkunata, llullakuqkunata, tukuy chay “purdyusitu” nishpa llullakushpa juraqkunata. Kanan wakingunaqam Dyuspa duktrinanda kuntranllapa. Chaymi tukuy chay kuntraqkunapaqpis Dyusqa rurarqan liyningunataqa.

<sup>11</sup> Chaymi chay ancha allin Tayta Dyus mingawashqa, yach'achikunay paypa chay ancha llipyaq shumaq nutisyanda.

### *Tayta Dyusta pagikushunllapa*

<sup>12</sup> Chaypaqmi ancha pagikuni Siñurninchiq Jisukristuta. Chaqa payqam ancha yanapawashqa, allita paypi kriyishpa, paypaq trabajanaypaq. Chaymi tariyayta qowashqa, paypaq yach'achikunay.

<sup>13</sup> Ancha malu kaptiypismi, Dyusqa ancha llakipawarqan. Chaqa unayqam Jisukristupi manaraq kriyishpaqa, paypa kuntranda

rimashpa, paypi kriyiqkunata qesachashpa, ancha wapuyashpa kawsarqay. Piru Dyusqam ancha allin kashpa, ancha wapu kaptiypis, llakipawarqan. Chaqa noqaqam mana yach'arqaychu: Pim Jisukristu, nishpa.

<sup>14</sup> Piru Siñurninchiq Jisukristuqam ancha allin kashqa. Chaymi ancha yanapawashqa, tukuy shunqo paypi kriyishpa, Tayta Dyusta, runa masiykunatapis kuyashpa kawsanaypaq.

<sup>15</sup> Chaqa kayqam ancha allip. Manam nima llullachu. Chaymi ancha balin yumbay kriyinanllapa: Jisukristum syilumanda shamurqan kay pachaman, uchayuqkunata washawananchiqllapa. Kanan yumbay chay uchayuqmandaqam noqa mas uchayuqqa karqay.

<sup>16</sup> Piru Dyusmi llakipawashpa washawarqan, chay manaraq kriyiqkuna ninanllapa: “Rikay, Jisukristuqa ancha allin kashpa, chay uchayuq Pabluta pirdunashqa”, nishpa. Chaymi paykunapis kananqa rinllapa animakaq, Jisukristupi kriyinanllapa, washakashpa, tukuy tyimpu Dyuswan kawsananllapa.

<sup>17</sup> Chayrayku Tayta Dyusta tukuy tyimpu alabashun. Chaqa payqam mana nunka wañushpachu, tukuy tyimpu kamachikun. Ancha yach'ayniyuqmi. Paytaqam mana pipis atinchu rikayta. Chaqa payllam Dyusqa. Chayshina kanqa.

<sup>18-19</sup> Ijitu Timutiya, rrugaykim kay kamachishushqayta kasunayki. Chaqa Tayta Dyusmi paypaq rimaqkunata qambaq rimachirqan: “Timutiyush Dyusta ancha allita kasushpa rin kawsaq”, nishpa. Chay

nishqanda yuyashpa, allin suldadunshina kashpa, dyabluta binsiy. Allin yuyayniyuq kashpa, Jisukristupi mana shaykuq kriyiy, paymanda ama akrakanayki. Piru wakingunam mana allin yuyayniyuq kashpa, Jisusmanda akrakashpa, manana paypiqa kriyinllapachu.

<sup>20</sup> Chayshinam Iminiyu Alijandruwan Siñurninchiqmanda akrakarqanllapa. Chaymi paykunataqa dyabluta intrigashqa kani, yach'akunanllapa, amana Dyusta kuntrashpa rimananllapa.

## 2

### *Dyusman kayshina mañakushun*

<sup>1</sup> Puntatam kunaykillapa, Tayta Dyuswan parlashpa pagikushpa, mañakunanchiq, yumbay runata warmita yanapanambaq.

<sup>2</sup> Mañakushumbis Dyusman gubyirnukunapaq, tukuy awturidarkunapaq, paykuna shumaqta kamachikunambaq. Chayshinam noqanchiqkuna shumaqta rinchiqllapa kawsaq, Dyusta ancha allita kasushpa, tukuy imapi ancha allita rurashpa.

<sup>3</sup> Washadurninchiq Dyustam ancha gustan chayshina kawsananchiq.

<sup>4</sup> Chaqa payqam munan, yumbay runakuna, warmikuna paypi kriyishpa, washakashpa, allip kaqta intyindinanllapa.

<sup>5</sup> Suq Dyusllam kan. Chayshinallam suq abugadulla kambis, runakunata Dyuswan alliyachinambaq. Chay abugadunchiqqam allip runa Jisukristu.

6 Chay Jisukristum intrigakarqan wanchinanllapa, paypi yumbay kriyiqkunapaq yawarninda pagarakushpa, washawananchiq. Chaymandaqam munashqan tyimpupi Dyusqa intyindichiwarqanchiq: Qamkunatam munani washashuyllapata, nishpa.

7 Chaymi Tayta Dyusqa numbrawashqa, Jisukristupa apustulnin kanaypaq, chay mana isrraylinu kaqkunata allip kaqta yach'achinaypaq, Jisukristupi kriyinanllapa. Noqapismi paypi allipta kriyishpaqa, allip kaqtalla niykillapa, manam nimata llullakushpachu.

8 Chaymi munani tukuy lugarpi tiyaq runakuna limpyu shunqoyuq kashpa, ama nimapaq piñakushpachu ni anyanakushpachu, makingunata anaqman alsashpa, Dyusman mañakunanllapa.

9 Warmikunanataq mudakushpaqa, sujitakashpa, umildi purinqallapa. Amar palanganaqa kanqallapachu. Amar ni aqchanllapata kusanachishpa ñaqchanqallapachu. Amar ni llipyuq ch'anuyuq uruta, ni perlaskunata rurakunqallapachu. Ni chay ch'anuyuq mudanakunata rurakunqallapachu.

10 Ashwanri paykunaqa allita rurashpa, bidanllapata shumaqyachinqa. Chayshina ruranqallapa yumbay warmi “Dyustam adurani” niqkunaga.

11 Runakuna yach'achikuptinqa, warmikunaqa rrispitakushpa, uyarap (uyara) shumaqta uyanqallapa.

12 Yumbayniki tandakaptiki Dyusta

aduranaykiqa, warmikunaqa ama runakunata yach'achinqachu ni kamachinqachu. Ashwanri paykunaqa shumaqta uyakunqallapa.

<sup>13</sup> Chaqa Dyusqam puntata chay punta runa Adanda rurarqan. Chaymandaqam chay punta warmi Ibata rurarqan.

<sup>14</sup> Yach'anchiqpismi: Manam Adandachu chay dyabluqa ingañarqan. Ingañarqanqam warmin Ibata. Chaymi chay warmiqa dyabluta kasushqanrayku uchayuqna kidarqan.

<sup>15</sup> Piru warmiqam Jisukristupi allipta kriyishpaqa, suqkunata kuyashpa, allitalla rurashpa, allin jwisyunwan kawsashpa, wambrangunata qeshyashpa, rin washakaqqa.

### 3

#### *Ubispukuna kanambaqqa, shumaqta kawsanqa*

<sup>1</sup> Alliptam niyki, suq kriyiq masinchiq ubispu karguyuq munashpa kaytaqa, ancha allin karguyuq munan kayta.

<sup>2</sup> Piru chay ubispuqa ancha shumaqta kawsanqa, ama pipis nimapaq atinambaq anyayta. Suq warmiyuqla kanqa. Ama kusas mañaqa kanqachu; ashwan sujitakanqa. Allin jwisyuquq, ancha rrispitadu kanqa. Wasinman ch'ayaqkunata shumaqta ch'ayachishpa, pusadata qonqa. Ancha allin yach'achikuqpis kanqa.

<sup>3</sup> Ama ni mach'anqachu, ni suqkunata bullata maskanqachu. Ama qellayraykuqa ingañakunqachu. Ashwan ancha allin, ancha



umildi kanqa yumbaywan. Ama qellaypaqllachu kanqa.

<sup>4</sup> Wasimbi yumbay tiyaqkunata yach'anqa shumaqta kamachiyta. Churingunata yach'achinqa, kasukushpa, rrispitakushpa kawsananllapa.

<sup>5</sup> Chaqa suq runa kikin wasimbi kaqkunata mana atishpa shumaqta kamachiytaqam, mana atinmanchu allita kwidayta Dyuspi achka kriyiqkunataqa.

<sup>6</sup> Chayri chay ubispuqa ama suq chayraq kriyiqqa kanqachu. Chaqa mushuq kashpakish, palanganuyashpa, dyablupa trampambi ishkinman, paypis dyablushina kastigadu kanambaq.

<sup>7</sup> Kanan chay mana kriyiqkunapa ukumbipis ancha allin kanqa, chay ubisputa rrispitashpa, shumaqta paypaq rimananllapa. Chayshina yumbaywan shumaqta kawsashpaqam, mana rinchu ishkiq dyablupa trampambi, ama penqakunambaq.

*Dyakunukuna kanambaqqa shumaqta kawsanqa*

<sup>8</sup> Chayshinalla dyakunukunapis allin famayuq runakuna kanqallapa. Nishqanda kumplingallapa. Ama mach'anqallapachu. Ama runa masinda ingañanqallapachu, qellayta ganananllapaqa.

<sup>9</sup> Ashwanri Jisukristu yach'achikushqanda allita kriyingallapa. Chayshina allitalla rurashpa kawsanqallapa, limpyu shunqoyuq kashpa, ama nimapaqpis penqakunanllapa.

<sup>10</sup> Piru manaraq paykunata numbrashpa, puntata ancha allita riqsiyllapa: Allin runa ichu

mana, nishpa. Mana nima mala famayuq kashpaqa, atinllapa dyakunukuna kayta.

<sup>11</sup> Chayshinalla kanga dyakunisa warmikunapis. Allin famayuq kanqallapa. Ama washa rimaykunachu kanqallapa. Ama kusas mañata rurashpachu kawsanqallapa; ashwanri sujitakanqallapa. Allin yuyayniyuq kashpa, tukuy imapi kumplingallapa.

<sup>12</sup> Chay dyakunukunaqa suq warmiyuqlla kanqallapa. Yach'anqallapa allita kamachiyta wambrangunata, wasimbi yumbay kaqkunatapis.

<sup>13</sup> Chaqa chay dyakunukuna allita trabajaptinmi, suqkuna ancha rinllapa rrispitaq. Allin famayuq kashpaqam, mana nimatapis manchashpachu, ashwan Jisukristupi yuyakushpa, allita rinllapa yach'achikuq paypaq.

*Kananqam kay pakadu duktrinata atinchiqna yach'ayta*

<sup>14</sup> Ancha utqanam munani shamuyta watukushuq. Piru kay kartatam kananqa ishibriyki,

<sup>15</sup> mana utqa shamuptiy, allita yach'anayki imashinam shumaqta kawsashun Dyuspi kriyiq masinchiqkunawan, nishpa. Chaqa Tayta Dyuspi yumbay kriyiqkunaqam paypa ilgisyan. Chay ilgisyanqam allip kaqtalla Dyuspaq yach'achikunchiq, chay ingañakuqkunata binsinanchiq.

<sup>16</sup> Chaqa allibri trabajus kashqa, runakuna intyindinan imashina Tayta Dyus munashqa wash-

awayninchiqta. Piru chay pakadu kashqanqam kayshina:

Dyusmi kwirpuyuq runapaq tikrakashpa, kay munduman shamurqan.

Chaymi Santu Ispiritun nirqan: “Allipshi Jisukristuqa Dyuspa Churin mana nima uchayuqchu”, nishpa.

Anjilkunapismi paytaqa rikarqan.

Paypi kriyiqkunam suq nasyungunapi yach'achikushqa.

Chaymi tukuy maypi paypi kriyishqallapa.

Pay kawsamuptinmi, luryapi ch'askirqanllapa.

## 4

### *Wakinqam Jisusmanda rinllapa akrakaq*

<sup>1</sup> Dyuspa Santu Ispiritunmi ancha klaruta nin: Ultimu tyimpupiqash dyablukunaqa wakin runata warmita ingañashpa, suq laya duktrinakunata rin yach'achikuq. Chayshi wakin runa, warmi Jisukristupi kriyishqanmanda rin akrakaq.

<sup>2</sup> Chay llullakuq yach'achikuqkunaqam shiminllapawanlla Dyusta kasunllapa. Paykunaqam ancha uchayuq kashqanrayku, jwisyunda pyirdishqa. Chaymi manana yach'anllapachu: Imam alli, imam mana allichu, nishpa.

<sup>3</sup> Chay llullakuqkunaqam suqkunata kamachin, ama kasarananllapa, ama wakin mikunakunata

mikunanllapa. Piru Tayta Dyusmi chay mikunakunataqa rurashqa, paypi kriyiqkuna, allip rimayninda yach'ashpa, payta pagikushpa, mikunanchiqlapa.

<sup>4</sup> Chaqa Tayta Dyus yumbay rurashqanqam ancha allin. Chaykunata ch'askishpa, Dyusta pagikushpam, mana nima mikunata atinchiqchu disprisayta.

<sup>5</sup> Chaqa Dyuspa Santu Librunda liyishpa, Dyusman mañakuptinchiqmi, payqa chay mikunataqa limpyutana dijan mikunanchiqlapa.

### *Jisuspaq yach'achikuq kayshina kanqa*

<sup>6</sup> Kay nishushqayta kriyiq masinchiqkunata qam yach'achishpaqam, Jisukristupa allin yach'achikuqnin kangi. Chayshina paypa shumaq duktrinanda allita kasuptikiqam, chay duktrinanqa allin mikunashina rin yanapashuq, Dyuspi mas allita kriyinayki.

<sup>7</sup> Piru mana kriyiq runakuna pandashqan kwintitungunata yach'achishuptinqa, amakish kriyingichu. Ashwanri tukuy jwisuyukiwan masta masta Dyusta kuyay.

<sup>8</sup> Kwirpunchiq mas jwirsayuq kanambaqmi, ancha balin shayku shayku ijirsisyuta rurananchiq, ¿manachu? Piru mastam balin shayku shayku yach'akunanchiq, Dyusta mas allita kuyashpa, sirbinanchiq. Chaqa ancham balin kay bidapaq suq bidapaqpis.

<sup>9</sup> Chay nishushqayqam allip. Chayri yumbay kriyingallapa.

<sup>10</sup> Chayraykur Tayta Dyuspi yuyakushpa, noqanchiqkunaqa paypaq ancha trabajanchiq,

suqkuna musyawaptinchiqqis. Chaqa Dyusninchiqqam wañushqa, yumbayta washawananchiqllapa. Piru mastam rin washawaqninchiq paypi kriyiqkunata.

<sup>11</sup> Yumbay chay nishushqaykunatar yach'achikuy y kamachikuy.

<sup>12</sup> Amar dijakaychu ni pipis disprisyashu-nambaq, wambra runaraq kashqaykiraykuqa. Ashwanri shumaqta rimashpa, allitalla rurashpa kawsay. Runa masinchiqkunata kuyashpa, tukuy ispirituykiwan Dyuspi yuyakuy. Allita Jisukristupi kriyishpa, ama nima maluta ruraychu, kriyiq masinchiqkuna rikashushpa, qamshina kawsananllapa.

<sup>13</sup> Piru shamunaykaman, qamqa Dyuspa Santu Librunda yumbaypa ñawpambi liyishpa, kriyiq masinchiqkunata animachiy. Kanan paykunata shumaqta yach'achiy Jisukristupaq.

<sup>14</sup> Yach'achikuq ansyankuna makingunata sawaykiman ruraptinllapam, Dyusqa pudirninda qoshushqa, paypaq allita trabajanayki. Chayri ama qonqaychu chay ch'askishqaykita ni chay uyashqaykita, Dyuspaq rimaqkuna qambaq rimaptinllapa.

<sup>15</sup> Yumbay nishushqaytar ruray, ama nimata qonqashpachu, rikashuqkuna yach'anambaq: Chay Timutiyum Tayta Dyusta allita kasushpa, kawsan, nishpa.

<sup>16</sup> Piru allita kwidakay, ama pandashpachu, allin jwisuykiwan yach'achikunayki. Ama disanimakashpachu, ashwan tukuy chay yach'akushqaykita kasushpaqam, ringi washakaq. Chayshina shumaqta kawsaptikim,

chay rikashuqkunapis yach'achishqaykita kasushpa rinllapa washakaq.

## 5

### *Shumaqta kawsashun yumbaywan*

<sup>1</sup> Amar anyaychu mayur runakunataqa; ashwan taytaykitashina shumaqta kunay. Wambra runakunatapis masaykitashina shumaqta kunay.

<sup>2</sup> Mayur warmikunatapis mamaykitashina kunay. Chinakunatapis panikitashina kunay, ama nima maluta yuyashpachu.

<sup>3</sup> Chay mana nimayuq mana aylluyuq biyudakunata yanapay.

<sup>4</sup> Piru suq biyuda wawayuq, willkayuq kaptinqa, paykuna yach'akunqallapa mamanda taytanda kwidayta, ama padisinambaq. Chaqa paykunataqam maman taytan takshanmandapacha kriyarqan. Chaymi paykuna taytanda, mamanda yanapaptinqa, ancha alli Dyuspaqqa. Chaqa paytaqam ancha gustan.

<sup>5</sup> Piru suq allip biyuda mana nima aylluyuqqam tukuy shunqo Dyusilla yuyakun mantyinikanambaq. Punchawnindin, tutapnindinmi Dyusman mañakushpa kawsan.

<sup>6</sup> Piru suq biyuda banduliraqam wañushqashinana. Chaqa kwirpunllanam kawsaykan.

<sup>7</sup> Chayri yumbay kaykunata kamachikuy, alita rurashpa kawsaptinllapa, ama pipis nimapaq anyanambaq.

<sup>8</sup> Piru ayllungunata mayqan mana yanapaqqa ichu kikin familyangunata mana mantyiniqqam

Jisukristupi kriyishqandaqa ñigaykanmanshina. Chaqa chayshina mana yanapashpaqam, mas fiyuta ruraykanllapa chay mana kriyiqkunamandaqa.

<sup>9</sup> Biyudakunapa listambi suq biyudata apuntanayki, kriyiq masingunamanda mantinsyun-ninda ch'askinanqa, payqa 60 watayuqmanda anaqman kanqa. Suq qosayuqla kashqa kanqapis.

<sup>10</sup> Wawangunata uywashqa kaptin, allin shunqonwan kriyiq masingunapa ch'akinda mayllashpa yanapakushqa kaptin, bisitangunata kuyashqa kaptin, ñakaqkunata yanapashqa kaptin, tukuy ima allikunata rurashqa kaptin, apuntay chay biyudakunapa listambiq.

<sup>11</sup> Piru chay wambra biyudakunata ama chay mayur biyudakunapa listambiq apuntaychu. Chaqa paykunakish ufrisishpa Jisuspaqlana trabajayta, kwirpumba gustundalla munashpa rurayta, Jisukristumanda akrakashpa, munanmanllapa runayuq kariyta.

<sup>12</sup> Chayshinaqam uchayuqna rinllapa kidaq. Chaqa ufrisishpa Dyuspaqla trabajaytaqam, mana rinllapachu kumpli.

<sup>13</sup> Ashwan wasin wasin purishpach'i, qellakunapaqna tikrakanman. Kanan washa rimaykunapaq, mitikucharapaq tikrakanmanllapa. Yanqa mana kaqkunata rimashpa purinmanllapa.

<sup>14</sup> Chaymi munani chay wambra biyudakuna mushuqmanda kasararishpa, wambrayuq kanambaq, wasinllapapi wawangunata shumaqta kamachinambaq. Chayshina

ruraptinllapam, kuntrawaqninchiqkuna mana imapaqpis atinqallapachu anyawayninchiqta.

<sup>15</sup> Piru wakin biyudakunaqam Jisukristumanda akrakashpa, dyablu munashqandana ruraykanllapa.

<sup>16</sup> Kriyiq masinchiqkunapa ayllumbi biyudakuna kaptinqa, paykunalla mantyingina. Ama dijanqallapachu kriyiq masinchiqkunapa kwintanqa. Chayshinam chay suq kriyiq masinchiqkuna atinqallapa yanapayta chay mana aylluyuq biyuditakunata.

<sup>17</sup> Yach'achikuq ansyanukuna allita kwidaptin kriyiq masinchiqkunata, Dyuspaq shumaqta yach'achikuptinqa, paykunataqa ancha rrispitashpa, mas ufrindata qoyllapa.

<sup>18</sup> Chaqa Dyuspa Santu Librumbiqam nin: “Animalkunawan trillakushpaqar ama shiminda wataychu, ama mikunanqa”. Nimbismi: “Suq trabajaqqam dirichuyuq, pagunda ch'askinambaq”, nishpa. (Chayshinallam Dyuspaq trabajaqqis dirichuyuq, ufrindata ch'askinan mantyinikanambaq.)

<sup>19</sup> Mayqan runa suq yach'achikuq ansyanuta tumbashpa rimaptinqa, ama kasuychu, mana kaptin ishkay ichu kimsa tistigukuna.

<sup>20</sup> Piru uchanda mana dijaqkunata yumbaypa ñawpambi anyay, suqkunapis manchashpa, ama uchata ruranambaq.

<sup>21</sup> Yumbay chaykunata ruranaykipaqmi kamachiyki Taytanchiq Dyuspa, Siñurninchiq Jisukristupa, tukuy akrashqan anjilningunapa ñawpambi. Piru chay nishushqaykunatar



yumbaywan igwaltalla ruray, ama pitapis sawachashpachu.

<sup>22</sup> Kanan mayqanda munashpa numbrayta yach'achikuq ansyanu kanambaqqa, allitaraq rikay: Tukuy imapichu Dyusta allita kasuykan ichu mana, nishpa. Chaqa mayqandapis utqa numbrashpakish, mana allita ruraptin, qambis uchayuq kangiman. Chayri tukuy imapi allitalla ruray, ama nima laya uchayuq kanayki.

<sup>23</sup> Pach'ayki kutin kutin nanaptinqar, ashla bin-uta upyay. Ama yakutallaqa upyaychu.

<sup>24</sup> Wakimba uchangunapaqqam ancha klaruta atinchiq yach'ayta kay mundupilla. Piru wakingunaqam manashinalla uchakunata ruranllapa. Chay pakadu uchangunapaqqam jwisyu diyapiraq rinchiq yach'aq.

<sup>25</sup> Chayshinallam achka allin runakunapaqqis atinchiq yach'ayta: Allitam ruraykan, nishpa. Piru wakin allita ruraqkunapaqqam manaraq yach'anchiqchu. Piru suq diyaqam rinchiqna yach'aq. Chaqa manam tukuy tyimpuqa pakaduchu rin kaq.

## 6

<sup>1</sup> Mayqan kriyiq masinchiqkuna, randishqa kriyadukuna kashpaqa, patrunninda allita kasunqa, ama suqkuna rimanambaq: “Chay kriyadukunaqam mana baliq Dyusnimbi, mana baliq duktrinambi kriyinllapa. Chaymi patrunninda mana kasunllapachu”, nishpa.

<sup>2</sup> Ichu patrunninllapa Jisukristupi kriyiqkuna kaptinqa, mas allita kasushpa yanapanqallapa,

kriyiq masinguna kashqanrayku. Chayshinar, Timutiyyitu, kriyiq masinchiqkunata yach'achiy.

*Tayta Dyuspi allita kriyishpa, kuntintakashun imitanchiq kaqwan*

<sup>3-4</sup> Suq runa Siñurninchiq Jisukristupa duktrinanda mana yach'achikushpachu, ashwan pay yanqa yuyashqanda yach'achikushpaqam, mana nimata yach'anchu. Suq palanganullam chay laya yach'achikuqqa. Ancha malu kustumbriyuq kashpam, suqkunawan yanqakunata ancha riman: Kayshinam. Manam chayshinachu, nishpa. Kanan paykunapuram imbidyanakun, piñapanakun musyanakun. Manam ni pipaqqis yuyakunchu: Allin runam nishpaqa.

<sup>5</sup> Chay laya runaqam ancha malkriyadu, mana jwisyyuyuq, pirbirsu yach'achikuqkuna. Chaymi mana yach'anchu: Imam allip, imam mana allipchu, nishpa. Chaqa tukuy diyam anyanakushpa kawsanllapa. Yuyanllapam: Suqkunata Jisuspaq yach'achishpaqach'i, achka qellayta atini ganayta, nishpa. Chayri yumbay chay laya runamandaqa akrakay.

<sup>6</sup> Piru Jisukristupi kriyishpa kawsaptinchiqmi, Dyusqa ancha rin kushichiwaqninchiq, allin furtunayuq kaqshina kushikunanchiq; piru kuntintakaptinchiq imitanchiq kaqwan; manaqa manam.

<sup>7</sup> Chaqa nasishqanchiq diyapim mana nimata kay mundumanqa apamurqanchiqchu. Chayshinallam wañushpapis, mana nimatapapis rinchiqchu apaq.

<sup>8</sup> Chayri mikunitayuq, mudanitayuq kashpaqa, chay kaqsituwanlla kuntintakashunllapa.

<sup>9</sup> Piru chay tukuy imata munaqkunaqam das ishkin dyablupa trampangunaman. Chaymi das ishkishpa, mana baliq yuyayningunata kasushpa, ancha dañakanllapa, chinganambaq.

<sup>10</sup> Chaqa ancha munashpa qellaytaqam, tukuy ima mana allikunata ruranllapa. Chaymi wakin kriyiq masinchiqkunaqa qellayta ancha munashpa, Jisukristumanda akrakashpa, ancha padisishqallapa.

### *Jisuspi yuyakushpar, binsishun dyabluta*

<sup>11</sup> Piru qam Dyuspaq yach'achikuq kashpaqa, tukuy ima mana allikunamanda ashuy. Tukuy bidaykipi allitalla rurashpa, Dyusta kuyashpa, paypi yuyakushpa, suqkunata kuyay. Yumbayta agwantashpar, tukuy shunqoykiwan umildi kay.

<sup>12</sup> Chaqa qamqam Timutiyitu, achka runapa warmipa ñawpambi Jisukristupi kriyishqaykita rimashqa kangi. Chaymi chay uyashuqkuna tistiguykikuna. Chayshina Jisuspi allita kriyishpar, pilyapishina binsiy dyabluta. Chaqa Dyusmi qayashushpa, ufrisishushqa, tukuy tyimpu pullan kawsachishunambaq.

<sup>13</sup> Chaymi kananqa Dyus tukuy imata kawsachikuqpa ñawpambi, Jisukristupa ñawpambi kamachiyki chay nishushqayta kasunayki. Chaqa Jisukristuqam Pilatupa ñawpambi kashpa, ancha klaruta allip kaqtalla rimarqan.

<sup>14</sup> Timutiyitu, yumbay kamachishushqayta kasuway, ama nimata kambyashpachu Siñurninchiq

Jisukristu shamunangaman, ama pipis anyashu-nambaq.

<sup>15</sup> Chaqa Tayta Dyus siñalashqan tyimpupim Churin Jisukristuqa rin shamuriq. Kanan Tayta Dyusmi ancha alabashqa rin kaq. Chaqa payqam ancha pudirniyuq kashpa, yumbay gubyirnukunapa gubyirnun. Paymi yumbay kamachikuqkunapa kamachikuqninga.

<sup>16</sup> Payllam mana nunka wañunchu. Ashwanmi ancha shumaq llipyaykaqpi kawsan. Chaymanqam mana pipis atinchu qemikayta. Chaymi mana ni mayqan runa paytaqa rikashqachu, ni atinchu rikayta. ¡Chayri payqa ancha alabashqa kanqa! ¡Tukuy tyimpupaq pudirniyuq kanqa! Chayshina kanqa.

<sup>17</sup> Kay mundupi kapuqkunata kamachiy, ama palanganu kananllapa, ama kusasningunapi yuyakunanllapa. Chaqa kay mundupi kusaskunaqam ushyakan. Ashwanri Tayta Dyuspi tukuy shunqo yuyakunqallapa. Chaqa Tayta Dyusqam tukuy ima kaqta ancha achkata qowashqa kanchiq, kushikunanchiq.

<sup>18</sup> Chayri paykunata kamachiy, Dyusta kawsushpa, allitalla rurashpa, ama mich'ayashpachu kawsananllapa.

<sup>19</sup> Chayshina kawsashpaqam, suq bidapi kapuqkunashina, allin simyintuyuq wasiyuqshina rinllapa kaq. Chayshinam siguradu kanqa, syilupi tukuy tyimpu kawsananllapa.

*Pablum Timutiyuta kunashpa, dispidikarqan*

<sup>20</sup> Timutiyitu, Tayta Dyus numbrashushqanda ama qonqashpachu, allita kumpliy, paypaq

yach'achikushpa. Chaqa chay mana kriyiq runakunaqam ancha palanganuyashpa, yanqa mana baliqkunata parlashpa, kuntrawanchiqllapa. Paykunaqam yuyan: Yach'ayniyuqmi kanillapa, nishpa. Piru qamqa amakish chaykunataqa uyangichu.

<sup>21</sup> Chaqa wakingunaqam paykunata kasushpa, Jisukristumanda akrakashqana.

Piru qamtaqar Tayta Dyus yanapashunqa. Chayshina kanqa.

**Mushuq Tistamintu**  
**New Testament in Quechua, Cajamarca**  
**(PE:qvc:Quechua, Cajamarca)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Quechua, Cajamarca

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Quechua, Cajamarca [qvc], Peru

**Copyright Information**

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

**The New Testament**

in Quechua, Cajamarca

**© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.**

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files  
dated 29 Jan 2022

809e9444-d513-5b95-a161-6cfa1bfdc83d